

Як наслідок, найбільше зростання спостерігається у випуску акцій – 62,97% порівняно з 2016 р., що склало 125,5 млрд. грн. додаткової емісії. Крім того, у 2017 р. було зареєстровано 114 випусків облігацій підприємств на суму 8,35 млрд. грн., що у порівнянні з 2016 р. на 2,8 млрд. грн (на 50,45%) більше. Опціонні сертифікати не набули особливої популярності в Україні, тому при фактичній їхній емісії у 2016 р. 198,88 млн. грн., у 2017 р. їх було емітовано лише на 32,45 млн. грн. (на 83,68% менше), здійснивши лише 2 зареєстровані випуски. Обсяг випусків інвестиційних сертифікатів пайових інвестиційних фондів у 2017 р. склав 6,26 млрд. грн., що виявилось на 0,89 млрд. грн (на 16,57%) більше ніж у 2016 р. У свою чергу обсяг випусків акцій корпоративних інвестиційних фондів, зареєстрованих на суму 13,71 млрд. грн. збільшилися на 2,98 млрд. грн. (на 27,77%). Отже, спостерігається зростання обсягів емісії цінних паперів за усіма їхніми різновидами, що обертаються на ринку цінних паперів України, крім опціонних сертифікатів.

Ринок цінних паперів України остаточно не сформований, а ефективність його роботи є незначною, що потребує удосконалення механізму його функціонування та запровадження нових фондів інструментів задля розширення можливостей залучення фінансових ресурсів з метою фінансування економіки в необхідних обсягах.

1. Офіційний сайт Національної комісія з цінних паперів і фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.nssmc.gov.ua/>

Кочешкова І.М., Трушкіна Н.В.

Інститут економіки промисловості НАН України, м. Київ

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СТАРОПРОМИСЛОВИХ РЕГІОНІВ

Ключовими чинниками формування інфраструктури регіонів є особливості територіального зосередження виробництва й населення в певних частинах країни, природні умови, технічний рівень виробництва та його шкідливість, будівельні комплекси тощо. Треба відмітити, що від наявності об'єктів інституційної і науково-технічної інфраструктури значною мірою залежить своєчасне й правильне вирішення питань інвестування інфраструктури, розвиток її матеріально-технічної бази, вдосконалення структури й підвищення ефективності економіки регіону.

Цілком зрозуміло, що добре розвинена інфраструктура є необхідною умовою для підвищення якості життя населення, сталого розвитку не тільки регіону, а й держави в цілому. Все це стосується будь-якої території, але старопромислові регіони мають свої особливості, які суттєво впливають на їх соціально-економічний розвиток. Безпосередній вплив мають чинники, які поліпшують або погіршують якість життя окремої людини. В старопромислових регіонах до чинників, які погіршують якість життя людини, можна віднести незадовільні умови життя та стан житлово-комунального господарства, недоступність певних видів послуг, тобто відсутність задоволення базових потреб. Ще одним важливим чинником є стан довкілля, тому що рівень забрудненості землі, атмосфери, води є надзвичайно високим у цих регіонах.

В старопромислових регіонах, де види діяльності, під які було сформовано систему розселення та соціальну інфраструктуру, мають негативну тенденцію щодо свого розвитку, інфраструктура стає обтяжливою для регіону, зростає рівень безробіття не тільки на підприємствах основних галузей, а й на підприємствах сфер освіти, охорони здоров'я, культури та надання побутових послуг.

Важливу роль мають також зовнішньоекономічні чинники, бо обмежений набір товарних груп у цих регіонах суттєво підвищує ризики залежності експорту від змін у

світовій економіці внаслідок зменшення частки продукції традиційних для цих регіонів галузей економіки.

Тому надзвичайно актуальним є формування сучасної структури промислового комплексу старопромислових регіонів України для їх інноваційного розвитку.

Найчастіше у самих підприємств в старопромислових регіонах бракує коштів для фінансування інновацій, а держава, регіональні та місцеві органи влади не мають для цього достатніх коштів, але не тільки вони повинні піклуватися цим питанням. Потрібні зміни у свідомості людей, вони повинні зрозуміти, що якість їх життя певною мірою залежить від них самих. Тому розвиток публічно-приватного партнерства (саме публічно-приватного, із залученням широкого кола зацікавлених мешканців громад) дозволить використати досвід та ефективність приватного капіталу, вкласти значні інвестиції в інноваційний розвиток старопромислових регіонів на середньо- і довгостроковій основі.

Публічне партнерство повинне сприяти активній участі мешканців громад, але промислові підприємства основних галузей старопромислових регіонів не настільки близькі широким верствам населення, щоб чекати на фінансову підтримку з їх боку. Тому концепція інноваційного розвитку старопромислових регіонів повинна стосуватися:

впровадження на підприємствах ресурсозберігаючих технологій, принципів «зеленої економіки», управління вторинним використанням відходів і, як наслідок, покращання стану довкілля. При цьому їх оцінку слід проводити на програмному рівні з відповідними розрахунками їх ефективності;

покращання умов праці на промислових підприємствах за рахунок модернізації виробництва, впровадження стимулів або застосування санкції з метою заохочення роботодавців вкладати кошти в безпеку праці, проведення постійних тренінгів з питань промислової безпеки та медичних оглядів працівників;

диверсифікації економіки у напрямі збільшення частки галузей, орієнтованих не тільки на задоволення внутрішнього попиту, в тому числі його споживчого сегменту, але в напрямі створення нових підприємств більш високого рівня виробничого укладу, зорієнтованих на впровадження інноваційних технологій та застосування новітнього устаткування. Для вирішення проблем місцевих видозмін та економічного різноманіття програми диверсифікації повинні бути досить гнучкими й врахувати місцеві особливості, а мережі переорієнтації робітників промислових підприємств доцільно створити ще до початку диверсифікації економіки;

підтримки та реалізації міжрегіональної співпраці для розширення збуту своєї продукції;

розвитку інфраструктури міст, забезпечення постійних і якісних комунальних послуг (гаряча вода, питна вода, центральне опалення, центральна каналізаційна система), розширення сфери забезпечення населення сучасними видами інформаційного зв'язку, інтернет-послугами;

покращання медичних послуг (кваліфіковані лікарі та парамедичні працівники, сучасне медичне устаткування, достатня кількість матеріалів);

розробки та реалізації інклюзивних проектів, основною метою яких повинно бути залучення уразливих верств населення в роботу, інтеграція молоді, жінок, людей з інвалідністю, людей похилого віку в ринок праці, надання їм можливості одержання соціальної й економічної вигоди від участі в проектах, а тим самим підвищення рівня й якості життя всіх громадян. До розробки таких проектів слід залучати усі відповідні зацікавлені сторони, включаючи адміністрації місцевого рівня, ради та спільноту. Як ключовий елемент залучення спільноти слід розглядати громадські слухання місцевого рівня;

запровадження регулярного моніторингу та оцінки реалізації концепції, проведення громадських слухань щодо її реалізації на місцевому рівні з метою виконання вчасних дій з її коригування;

пошуку нетрадиційних джерел фінансування.

Сучасний світовий досвід свідчить, що застосування принципів краудфінансінгу (краудінвестингу) може бути таким джерелом і здатне змінювати свідомість населення швидко й докорінно саме через можливість отримувати певну фінансову вигоду від участі в публічно-приватному партнерстві.

Поки що застосуванню краудінвестингу не приділяють достатньої уваги, але децентралізація управління на місцях, розвиток громад, особливо в промислових регіонах, що мають монопродуктову спеціалізацію, здатні вивести це джерело фінансування в дієвий чинник публічно-приватного партнерства. Доцільно відмітити, що відмінною рисою краудінвестингу є інвестиції, які залучаються невеликими сумами за спрощеною процедурою, тобто він має істотні переваги для інвестування інноваційного розвитку старопромислових регіонів, оскільки знімає ряд певних обмежень традиційних способів фінансування.

Тобто розробка й реалізація відповідної концепції інноваційного розвитку старопромислового регіону на засадах публічно-приватного партнерства із залученням всіх верств населення буде сприяти покращанню якості їх життя та досягненню сталого розвитку регіону в цілому.

Крикавський Є.В., Леонова С.В.
Національний університет «Львівська політехніка»

ТЕЛЕПРАЦЯ: ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТА ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ

Глобалізація та інформатизація суспільства, а також викликана ними флексибілізація та дестандартизація сьогодні стають причиною трансформаційних процесів у сфері класичної зайнятості, що призводить до появи нових форм зайнятості, змін у соціально-трудових відносинах, появи «дистанційних відносин» між працедавцем та працівником. Такий спосіб співпраці отримав назву телеробота (телепраця) [3].

Аналізуючи безліч визначень телероботи можна дійти до висновку, що телеробота як форма зайнятості певною мірою відрізняється від звичайної зайнятості, яка зазвичай характеризується трьома властивостями. Перш за все, телепраця означає, що працівник виконує роботу за межами офісу, філії компанії, дистанційно від роботодавця. Таким чином, працівник виконує свої обов'язки вдома, у клієнта або в дорозі. По-друге, працівник залишається в контакті з начальством і колегами, використовуючи сучасне обладнання та телеінформаційні системи (наприклад, телефон, електронну пошту, засоби обміну миттєвими повідомленнями Viber, VPN, Skype, відеоконференції). Вищезазначені засоби комунікації застосовуються у ході виконання завдань, для вибору інструментів, передачі чи подання результатів роботи.

Отже, головна особливість телероботи полягає у тому, що працівники можуть виконувати свої трудові обов'язки на відстані від офісу, у зручний для них час, використовуючи при цьому передові комп'ютерні та телекомунікаційні технології, а потім здійснювати електронну передачу результатів своєї роботи в офіс. Дистанційна робота втрачає характерні ознаки трудових правовідносин: працівник не перебуває під безпосереднім контролем роботодавця, тому й питання трудової дисципліни, охорони праці з боку роботодавця і взаємної відповідальності сторін виявляються під питанням.

В Україні телеробота ще поки не набула офіційного статусу та суспільного визнання, але в європейських країнах темпи її розповсюдження є дуже високими – частка потенційно дистанційно зайнятих працівників складає від 10 % до 22 % загальної кількості працюючих [1, с.6]. В сучасних економічних умовах використання телепраці є актуальним, тому що цей вид праці дозволяє підвищувати рівень якості товарів та послуг через підвищення продуктивності. Телеробота також сприяє